

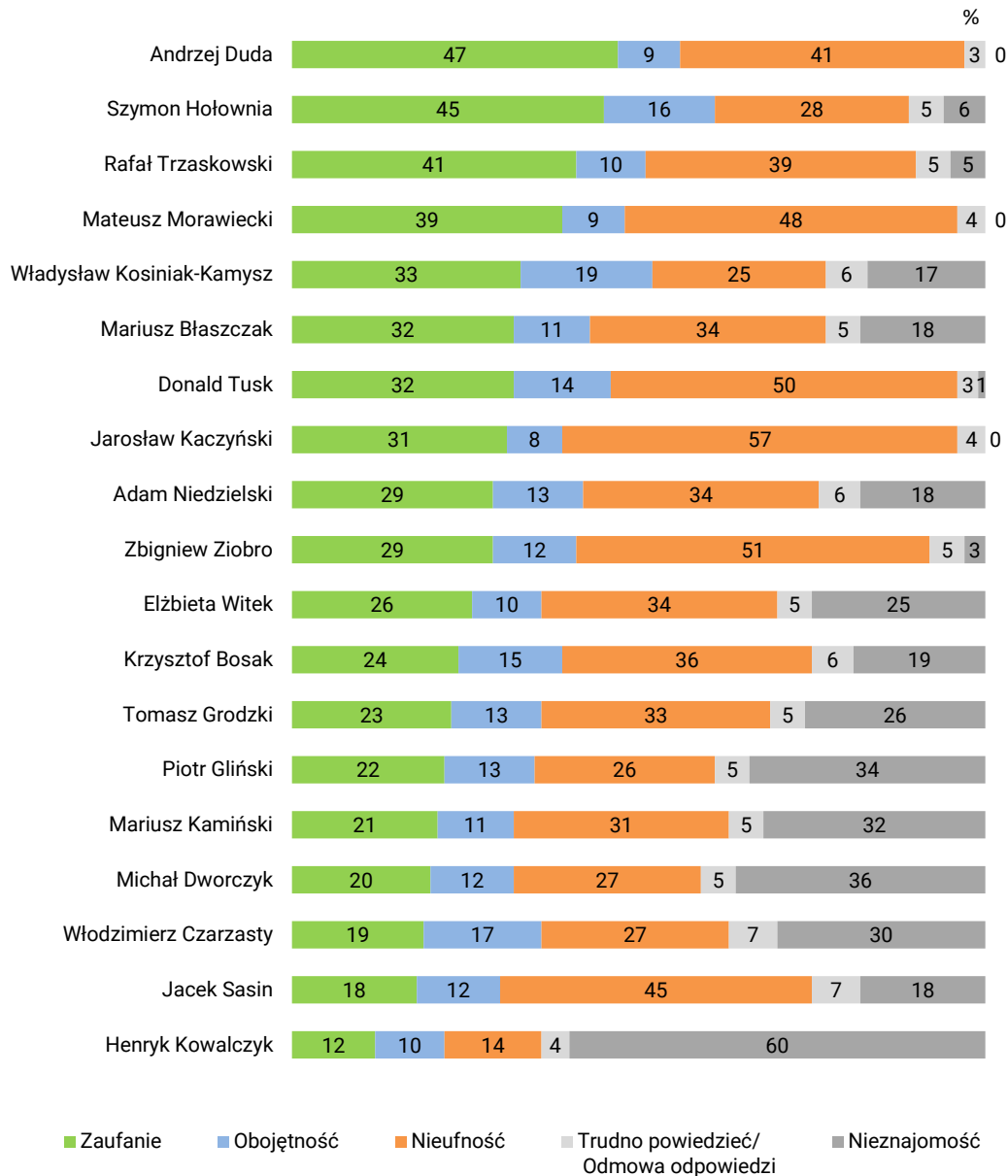
Zaufanie do polityków w grudniu

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2020/21

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Zaufanie do polityków w grudniu

Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (380) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnym od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnym od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 29 listopada do 12 grudnia 2021 roku na próbie liczącej 1063 osoby (w tym: 47,0% metodą CAPI, 35,7% – CATI i 17,3% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

W naszych badaniach na liście ocenianych polityków zawsze znajdują się: prezydent RP, aktualni marszałkowie Sejmu i Senatu, premier oraz szefowie głównych ugrupowań politycznych. Pozostała część listy podlega zmianom. Badanie, którego wyniki prezentujemy, przeprowadziliśmy na reprezentatywnej imiennej próbie losowej pełnoletnich mieszkańców kraju w ramach procedury mixed-mode¹.

Ankietowani oceniali poszczególnych przedstawicieli sceny politycznej posługując się 11-punktową skalą, której skrajne punkty określone są z jednej strony jako głęboka nieufność (-5), z drugiej zaś – jako bardzo duże zaufanie (+5).

Otrzymane wyniki prezentujemy w dwóch ujęciach. W pierwszym analizujemy rozmiary społecznego zaufania i nieufności w stosunku do poszczególnych polityków w skali ogółu społeczeństwa. Wskazania punktów od -5 do -1 określane są zbiorczo jako deklaracje nieufności, 0 – jako obojętność, zaś wskazania od +1 do +5 – jako deklaracje zaufania. W tym ujęciu obok zagregowanych ocen zaufania, nieufności i obojętności prezentowane są także informacje o odsetkach badanych nierozpoznających poszczególnych polityków oraz niemających opinii na ich temat.

W drugim ujęciu prezentujemy średnie ocen wystawianych poszczególnym osobom jedynie przez tych z badanych, którzy je identyfikują i potrafią ocenić.

ZAUFANIE I NIEUFNOŚĆ

Grudzień nie przyniósł dużych zmian w notowaniach większości polityków. Układ sił w czołówce rankingu zaufania społecznego wygląda jednak inaczej niż miesiąc temu.

Nie zmienił się lider naszego rankingu – najwięcej głosów zaufania, tak jak dotychczas, zbiera prezydent Andrzej Duda. Zaufanie do głowy państwa deklaruje 47% respondentów, a więc dokładnie

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (380) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnym od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnym od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 29 listopada do 12 grudnia 2021 roku na próbie liczącej 1063 osoby (w tym: 47,0% metodą CAPI, 35,7% – CATI i 17,3% – CAWI). CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

tyle, ile miesiąc wcześniej. Bilans ocen prezydenta jest jednak trochę gorszy niż w listopadzie, bowiem w porównaniu z ubiegłym miesiącem przybyło nieco badanych deklarujących w stosunku do niego nieufność. Brak zaufania wobec Andrzeja Dudy wyraża 41% ankietowanych (wzrost o 3 punkty procentowe).

W grudniu, inaczej niż w ubiegłych miesiącach, drugie miejsce wśród polityków najczęściej obdarzanych zaufaniem zajmuje Szymon Hołownia. W społecznym stosunku do tego polityka oceny pozytywne przeważają w większym stopniu, niż w przypadku prezydenta. Zaufanie do lidera Polski 2050 deklaruje 45% ankietowanych, o 6 punktów procentowych więcej niż w listopadzie. Jednocześnie nieco obniżył się odsetek osób deklarujących wobec lidera Polski 2050 nieufność – obecnie nie ufa mu 28% respondentów (spadek o 3 punkty). Są to najlepsze notowania Szymona Hołowni od marca br.

Na trzecie miejsce w rankingu awansował w tym miesiącu Rafał Trzaskowski, który w ostatnich tygodniach dzielących grudniowy i listopadowy sondaż również poprawił swój wynik. Zaufanie do wiceprzewodniczącego PO i prezydenta stolicy ma obecnie nieco ponad dwie piąte ankietowanych (41%), o 5 punktów procentowych więcej niż w listopadzie. Jednak inaczej niż w przypadku Szymona Hołowni, a w mniejszym stopniu prezydenta Andrzeja Dudy, Rafał Trzaskowski należy do polityków odbieranych ambiwalentnie – podobnie często spotykających się z zaufaniem, jak i nieufnością (39% głosów nieufności, spadek o 1 punkt).

Na czwartą pozycję spadł w grudniu wicelider naszego ubiegłomiesięcznego rankingu premier Mateusz Morawiecki. Szefowi rządu ufa obecnie niespełna dwie piąte ankietowanych (39%, spadek o 1 punkt procentowy), jednocześnie nieufność w stosunku do niego deklaruje prawie połowa (48%, wzrost o 2 punkty). Choć po odnotowanym w listopadzie pogorszeniu się ocen, notowania szefa rządu nie zmieniły się znacząco, grudzień jest jednak już drugim miesiącem, w którym utrzymuje się wysoki poziom krytycyzmu wobec osoby premiera. Odsetek deklaracji nieufności wobec Mateusza Morawieckiego jest obecnie najwyższy z dotąd rejestrowanych.

Tak jak miesiąc temu, pierwszą piątkę polityków najczęściej spotykających się z zaufaniem badanych zamyka szef PSL Władysław Kosiniak-Kamysz. Ufa mu, tak jak w listopadzie, co trzeci ankietowany (33%), mniej osób – co czwarta (25%, spadek o 1 punkt) – wyraża wobec niego nieufność. U sporej części politycznej publiczności, większej niż w przypadku pozostałych uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej, osoba lidera PSL nie budzi większych emocji – prawie dwie piąte ankietowanych ma doń stosunek obojętny (19%).

Na kolejnych pozycjach rankingu, z zaufaniem blisko jednej trzeciej ankietowanych lokują się: szef MON Mariusz Błaszczak, przewodniczący Platformy Obywatelskiej Donald Tusk oraz prezes Prawa i Sprawiedliwości, wicepremier Jarosław Kaczyński.

Zaufanie do ministra obrony narodowej ma 32% ankietowanych i mniej więcej tyle samo osób mu nie ufa (34% – wzrost o 4 punkty procentowe). Takim samym zaufaniem cieszy się obecnie Donald Tusk, który w tym miesiącu spotyka się z wyraźnie lepszym odbiorem (32% deklaracji zaufania, wzrost o 5 punktów). W stosunku do szefa PO nadal dominuje jednak nieufność (50% deklaracji braku zaufania – spadek o 4 punkty).

Nieufność niezmiennie jest też dominującym nastawieniem w stosunku do szefa rządzącej formacji, prezesa PiS Jarosława Kaczyńskiego. W grudniu zaufanie do niego zadeklarowało 31% ankietowanych (wzrost o 2 punkty procentowe), nieufność wyraziło zaś prawie trzy piąte badanych (57%, wzrost o 1 punkt).

Na zbliżonym poziomie kształtuje się zaufanie do ministra zdrowia Adama Niedzielskiego oraz ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego Zbigniewa Ziobry. Ufa im po 29% ankietowanych. W ocenach obu tych polityków przeważają negatywne noty. O ile jednak w przypadku szefa resortu zdrowia Adama Niedzielskiego owa przewaga nieufności nad zaufaniem jest niewielka (34% deklaracji nieufności), o tyle w ocenach Zbigniewa Ziobry nieufność zdecydowanie dominuje (51% negatywnych wskazań).

Na kolejnych pozycjach naszej listy, z zaufaniem około jednej czwartej ankietowanych, znaleźli się – słabiej już znani szerokiej publiczności – marszałek Sejmu Elżbieta Witek (26% deklaracji zaufania i 34% – nieufności) oraz polityk Konfederacji WiN i były kandydat tej formacji w wyborach prezydenckich Krzysztof Bosak (24% deklaracji zaufania i 36% – nieufności).

Na nieco niższym poziomie – powyżej jednej piątej pozytywnych wskazań – kształtuje się zaufanie do również relatywnie dość słabo identyfikowanych przez badanych – marszałka Senatu Tomasza Grodzkiego (23% deklaracji zaufania i 33% – nieufności), wicepremiera, ministra kultury i dziedzictwa narodowego Piotra Glińskiego (22% deklaracji zaufania i 26% nieufności) oraz szefa MSWiA Mariusza Kamińskiego (21% deklaracji zaufania i 31% negatywnych wskazań).

Co piąty ankietowany deklaruje zaufanie do szefa kancelarii premiera Michała Dworczyka (20%). Więcej osób, bo ponad jedna czwarta respondentów (27%) mu nie ufa. Dla najliczniejszej grupy badanych Michał Dworczyk jest jednak postacią całkowicie anonimową, nie rozpoznaje go ponad jedna trzecia ankietowanych (36%).

Na końcowych pozycjach rankingu, z zaufaniem poniżej granicy jednej piątej wskazań, lokują się: dość słabo rozpoznawany, mimo wieloletniego stażu na politycznej scenie, współprzewodniczący Nowej Lewicy Włodzimierz Czarzasty oraz lepiej znany, ale niezmiennie bardzo krytycznie oceniany wicepremier i minister aktywów państwowych Jacek Sasin. Zaufanie do lidera Lewicy deklaruje obecnie 19% ankietowanych, nie ufa mu ponad jedna piąta respondentów (27%), zaś 17% ma doń stosunek obojętny. Wicepremierowi Jackowi Sasinowi ufa 18% badanych, ponad dwukrotnie większą grupę stanowią ankietowani, wśród których budzi on nieufność (45%).

Ostatnie miejsce w grudniowym rankingu zaufania przypadło nowo mianowanemu wicepremierowi, ministrowi rolnictwa i rozwoju wsi Henrykowi Kowalczykowi, którego nazwisko w grudniowym sondażu po raz pierwszy uwzględniliśmy na naszej liście polityków. Dla zdecydowanej większości ankietowanych Henryk Kowalczyk jest osobą nieznaną. Jego nazwisko i wizerunek nic nie mówią trzem piątym pytanych (60%). Przez wąską grupę identyfikujących go osób jest on postrzegany dość ambiwalentnie. Zaufanie do niego deklaruje 12% ankietowanych, niewiele większy odsetek respondentów mu nie ufa (14%), a co dziesiąty (10%) ma do niego obojętny stosunek.

Polacy już od dłuższego czasu mają wyraźnie krytyczny stosunek do polityków. W grudniu, tak jak dotychczas, zdecydowana większość uwzględnianych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej częściej niż z zaufaniem spotykała się z nieufnością ankietowanych. Do wyjątków należeli pod tym względem jedynie lider Polski 2050 Szymon Hołownia, prezydent Andrzej Duda, prezes PSL Władysław Kosiniak-Kamysz oraz Rafał Trzaskowski.

Spośród uwzględnionych w badaniu polityków największą nieufność budzi prezes PiS Jarosław Kaczyński. Nie ufa mu 57% ankietowanych. Nieco ponad połowa badanych deklaruje nieufność w stosunku do lidera drugiego z ugrupowań wchodzących w skład rządowej koalicji, szefa Solidarnej Polski, ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego Zbigniewa Ziobry (51%), a co drugi pytany nie ma zaufania do lidera najbardziej dotąd liczącej się formacji opozycyjnej – KO, szefa PO Donalda Tuska (50%). Niewiele mniej osób, bo prawie co drugi respondent, nie ufa premierowi Mateuszowi Morawieckiemu (48%). Do ścisłej czołówki tego negatywnego rankingu niezmiennie zalicza się wicepremier, minister aktywów państwowych Jacek Sasin (45% deklaracji nieufności), a kolejne miejsca na liście najczęściej budzących nieufność wśród Polaków polityków zajmują prezydent Andrzej Duda (41%) i wiceprzewodniczący PO, prezydent stolicy Rafał Trzaskowski (39%).

Grudzień, w odróżnieniu od poprzednich miesięcy, nie przyniósł aż tak wielu zmian w społecznych ocenach poszczególnych przedstawicieli naszej sceny politycznej. Inaczej niż w listopadzie częściej obserwujemy też poprawę niż pogorszenie notowań polityków. O znaczącej poprawie ocen można mówić w przypadku liderów ugrupowań opozycyjnych: Szymona Hołowni (wzrost zaufania o 6 punktów procentowych i spadek nieufności o 3 punkty), Donalda Tuska (wzrost zaufania o 5 punktów i spadek nieufności o 4 punkty) oraz Rafała Trzaskowskiego (wzrost zaufania o 5 punktów). Minimalnie na zaufaniu społecznym zyskał także lider Lewicy Włodzimierz Czarzasty (wzrost zaufania o 3 punkty procentowe).

Do wyjątków należą w tym miesiącu politycy, którzy w ocenie badanych stracili, a i zmiany te są bardzo niewielkie w skali. Nieco słabsze niż miesiąc temu okazały się oceny prezydenta Andrzeja Dudy, któremu nieco przybyło przeciwników (wzrost nieufności o 3 punkty procentowe). Trochę częściej niż miesiąc temu z brakiem zaufania ze strony badanych spotyka się dziś szef MON Mariusz Błaszczak, choć w przypadku tego polityka być może należałoby mówić raczej o słabej polaryzacji ocen, niż jednoznacznym pogorszeniu notowań. Niedużemu wzrostowi nieufności (o 4 punkty procentowe) towarzyszy bowiem minimalny, utrzymany w granicach błędu pomiaru, wzrost odsetka deklaracji zaufania (o 2 punkty procentowe).

Notowania pozostałych, uwzględnionych w badaniu polityków utrzymały się na poziomie z listopada, co w przypadku sporej części przedstawicieli naszej sceny politycznej oznacza jednak stabilizację nie najlepszych listopadowych ocen. Przypomnijmy, że listopad był już drugim miesiącem, w którym po październikowych stratach wizerunkowych, dotyczących głównie przedstawicieli opozycji, na zaufaniu społecznym wyraźnie stracili z kolei przedstawiciele obozu władzy.

TABELA 1

	Odsetki badanych deklarujących					
	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	XII 2021	Różnica od XI 2021	XII 2021	Różnica od XI 2021		
Andrzej Duda	47	0	41	3	9	0
Szymon Hołownia	45	6	28	-3	16	6
Rafał Trzaskowski	41	5	39	-1	10	5
Mateusz Morawiecki	39	-1	48	2	9	0
Władysław Kosiniak-Kamysz	33	0	25	-1	19	17
Mariusz Błaszczak	32	2	34	4	11	18
Donald Tusk	32	5	50	-4	14	1
Jarosław Kaczyński	31	2	57	1	8	0
Adam Niedzielski	29	-1	34	1	13	18
Zbigniew Ziobro	29	1	51	2	12	3
Elżbieta Witek	26	2	34	1	10	25
Krzysztof Bosak	24	-1	36	3	15	19
Tomasz Grodzki	23	-1	33	-1	13	26
Piotr Gliński	22	0	26	-1	13	34
Mariusz Kamiński	21	0	31	0	11	32
Michał Dworczyk	20	2	27	0	12	36
Włodzimierz Czarzasty	19	3	27	-2	17	30
Jacek Sasin	18	-1	45	0	12	18
Henryk Kowalczyk	12	-	14	-	10	60

Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. W jakim stopniu każda z przedstawionych dalej osób budzi Pana(i) zaufanie? Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której -5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Jeżeli kogoś Pan(i) nie zna, proszę mi o tym powiedzieć/zaznaczyć tę odpowiedź.*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od -1 do -5, obojętność – 0. W zestawieniu pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi.

TABELA 2. DEKLARACJE ZAUFANIA DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań													
	2020		2021											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
M. Błaszczak	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34	30	32
K. Bosak	27	27	25	26	25	-	-	20	22	24	27	26	25	24
W. Czarzasty	22	19	17	20	20	21	19	16	17	16	20	14	16	19
A. Duda	47	50	49	47	45	43	44	45	45	44	51	51	47	47
M. Dworczyk	-	18	20	20	21	23	26	24	20	20	21	21	18	20
P. Gliński	21	22	22	24	24	22	21	22	21	20	23	26	22	22
T. Grodzki	24	26	24	23	26	25	22	22	21	24	27	22	24	23
Sz. Hołownia	48	53	50	51	48	42	42	41	41	41	43	40	39	45
J. Kaczyński	27	30	32	30	31	29	29	30	30	31	33	36	29	31
M. Kamiński	-	23	-	-	-	-	-	-	17	18	21	22	21	21
W. Kosiniak-Kamysz	38	37	35	37	37	34	32	32	31	33	37	32	33	33
H. Kowalczyk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
M. Morawiecki	41	43	44	42	42	38	39	41	40	38	43	44	40	39
A. Niedzielski	23	25	29	28	32	32	31	29	30	29	30	32	30	29
J. Sasin	19	21	20	22	20	19	20	20	18	19	19	22	19	18
R. Trzaskowski	41	39	38	38	39	38	32	36	34	36	39	34	36	41
D. Tusk	-	-	-	-	-	-	-	-	29	30	30	26	27	32
E. Witek	24	26	25	27	24	23	24	26	24	23	27	29	24	26
Z. Ziobro	31	32	29	31	30	29	27	29	28	28	32	34	28	29

TABELA 3. DEKLARACJE NIEUFNOŚCI DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań													
	2020		2021											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
M. Błaszczak	33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	30	34
K. Bosak	37	35	36	37	37	-	-	34	34	32	31	31	33	36
W. Czarzasty	28	28	29	29	30	27	29	29	26	29	28	32	29	27
A. Duda	42	37	38	41	42	39	39	37	36	39	37	37	38	41
M. Dworczyk	-	18	19	22	20	23	19	22	23	24	25	23	27	27
P. Gliński	29	26	26	27	27	27	25	23	24	24	26	25	27	26
T. Grodzki	31	32	32	34	33	33	34	35	33	31	32	37	34	33
Sz. Hołownia	23	19	21	23	23	29	24	27	24	27	31	30	31	28
J. Kaczyński	62	57	55	58	58	55	54	52	52	52	53	50	56	57
M. Kamiński	-	28	-	-	-	-	-	-	27	28	29	31	31	31
W. Kosiniak-Kamysz	23	24	25	25	25	24	25	26	24	26	24	27	26	25
H. Kowalczyk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
M. Morawiecki	46	43	43	45	46	44	42	42	40	43	43	41	46	48
A. Niedzielski	16	17	21	24	22	25	23	23	25	26	26	28	33	34
J. Sasin	46	42	41	46	48	46	43	42	41	42	43	40	45	45
R. Trzaskowski	38	40	39	42	40	38	41	40	39	39	41	44	40	39
D. Tusk	-	-	-	-	-	-	-	-	45	48	52	53	54	50
E. Witek	30	29	28	28	29	29	25	25	26	35	34	30	33	34
Z. Ziobro	49	47	49	48	52	48	47	45	47	47	47	46	49	51

ŚREDNIE OCEN NA SKALI ZAUFANIA–NIEUFNOŚCI

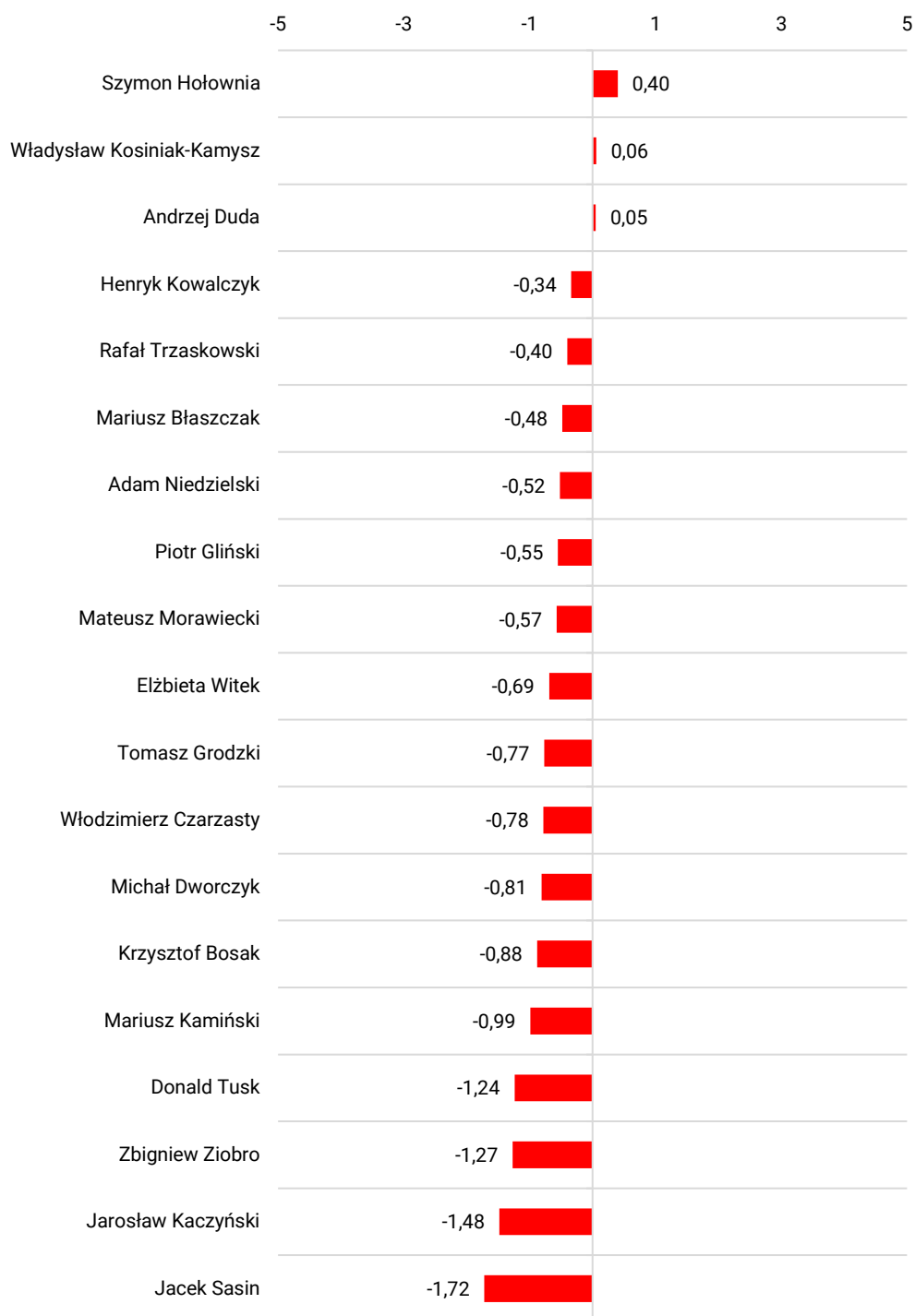
Omawiane wyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania oraz nieufności i odnosiły się do ogółu badanych. W poniższym ujęciu prezentujemy średnie ocen, które są syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień wobec poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

Średnie wszystkich ujętych w grudniowym badaniu przedstawicieli sceny politycznej, obliczone na podstawie wskazań respondentów na jedenastopunktowej skali zaufania–nieufności (od +5 do -5), mieszczą się w przedziale od +0,40 do -1,72 punktu, co oznacza, iż poziom zaufania do czołowych przedstawicieli polskiej sceny politycznej, mimo nieco lepszych w tym miesiącu notowań niektórych polityków, ciągle pozostaje niski. W tym miesiącu tylko w przypadku trzech poddanych ocenie badanych polityków średnia przyjmuje wartość dodatnią, a więc wskazuje na przewagę pozytywnych nastawień nad negatywnymi. Są to Szymon Hołownia, Władysław Kosiniak-Kamysz oraz prezydent Andrzej Duda. Najwyższą średnią ocen uzyskał Szymon Hołownia (+0,40), średnie ocen prezydenta i lidera PSL wyniosły w tym miesiącu zaledwie 0,05 i 0,06 punktu, przyjmują więc wartość bardzo bliską wartości środka skali, co oznacza niemal całkowite równoważenie się siły pozytywnych i negatywnych ocen w ich notowaniach.

Bilans ocen pozostałych uwzględnionych w badaniu polityków jest już wyraźnie niekorzystny.

Najgorzej odbierany jest Jacek Sasin (-1,72). Niską średnią ocen, poniżej -1 punktu, świadczącą o zdecydowanej przewadze negatywnych nastawień, mają również Jarosław Kaczyński (-1,48), Zbigniew Ziobro (-1,27) i Donald Tusk (-1,24). Wyraźnie *in minus* wypada bilans ocen Mariusza Kamińskiego (-0,99), Krzysztofa Bosaka (-0,88), Michała Dworczyka (-0,81), Włodzimierza Czarzastego (-0,78), Tomasza Grodzkiego (-0,77), Elżbiety Witek (-0,69), a także premiera Mateusza Morawieckiego (-0,57), Piotra Glińskiego (-0,55), Adama Niedzielskiego (-0,52) i Mariusza Błaszczaka (-0,48). Stosunkowo najmniej krytycznie odbierani są Rafał Trzaskowski (-0,40), a zwłaszcza Henryk Kowalczyk (-0,34).

RYS. 1. Zaufanie do polityków w grudniu 2021 – średnie na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie)

Z porównania aktualnych i listopadowych średnich ocen wynika, że grudzień nie przyniósł istotnych zmian w notowaniach zdecydowanej większości polityków. Jedynym, który znacząco zyskał w ostatnich tygodniach w ocenie badanych jest Szymon Hołownia (wzrost średniej ocen o 0,36 punktu). Odnotowana na poziomie zagregowanych deklaracji zaufania i nieufności poprawa ocen Donalda Tuska, Rafała Trzaskowskiego oraz Włodzimierza Czarzastego miała zbyt słabe natężenie, by znacząco zaważyć na ich dotychczasowym bilansie ocen. Różnice średnich ocen tych polityków okazały się nieistotne statystycznie.

Podobnie, minimalne pogorszenie zagregowanych ocen zaufania i nieufności prezydenta Andrzeja Dudy oraz Mariusza Błaszczaka nie przełożyło się na istotną statystycznie zmianę w ich ogólnych ocenach.

TABELA 4

Politycy (kolejność według kierunku i wielkości zmiany)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	XI 2021	XII 2021	Różnica
Szymon Hołownia	0,04	0,40	0,36 *
Włodzimierz Czarzasty	-1,02	-0,78	0,24
Donald Tusk	-1,44	-1,24	0,20
Piotr Gliński	-0,65	-0,55	0,10
Rafał Trzaskowski	-0,49	-0,40	0,09
Elżbieta Witek	-0,77	-0,69	0,08
Jarosław Kaczyński	-1,55	-1,48	0,07
Władysław Kosiniak-Kamysz	0,00	0,06	0,06
Jacek Sasin	-1,76	-1,72	0,04
Tomasz Grodzki	-0,79	-0,77	0,02
Michał Dworczyk	-0,82	-0,81	0,01
Zbigniew Ziobro	-1,26	-1,27	-0,01
Krzysztof Bosak	-0,83	-0,88	-0,05
Adam Niedzielski	-0,45	-0,52	-0,07
Mariusz Kamiński	-0,84	-0,99	-0,15
Mateusz Morawiecki	-0,42	-0,57	-0,15
Andrzej Duda	0,22	0,05	-0,17
Mariusz Błaszczak	-0,19	-0,48	-0,29

Różnice średnich ocen istotne statystycznie na poziomie 0,05

Grudzień to kolejny miesiąc utrzymywania się bardzo krytycznych opinii o klasie politycznej. Żaden z polityków obecnych na naszej liście w tym miesiącu nie zyskał zaufania ponad połowy Polaków, podczas gdy aż trzem spośród nich co najmniej połowa badanych nie ufa. Najwięcej głosów nieufności zbierają Jarosław Kaczyński, Zbigniew Ziobro i Donald Tusk, prawie połowa nie ma zaufania do premiera Mateusza Morawieckiego.

Najwięcej głosów zaufania zebrali w tym miesiącu prezydent Andrzej Duda, Szymon Hołownia oraz Rafał Trzaskowski, do których zaufanie deklaruje ponad dwie piąte ankietowanych. Jedynie lider Polski 2050 Szymon Hołownia jest politykiem, który w ostatnich tygodniach w stopniu istotnym statystycznie poprawił swoje notowania. Na zaufaniu zyskali także nieco Donald Tusk, Rafał Trzaskowski oraz Włodzimierz Czarzasty, co jednak nie wpłynęło zauważalnie na ich ogólny bilans ocen.

Opracowała

Agnieszka Cybulska